

dossier

com iniciar el treball de recerca

BATXILLERAT

GLÒRIA DURBAN (2007)

Sumari

▪ Introducció	
▪ Capítol 1	Les etapes del treball d'investigació
▪ Capítol 2	Cercar i recuperar informació
▪ Capítol 3	Plantejament de la necessitat d'informació
▪ Capítol 4	Localització i recuperació de la informació
▪ Capítol 5	Selecció i valoració de la informació
▪ Bibliografia	

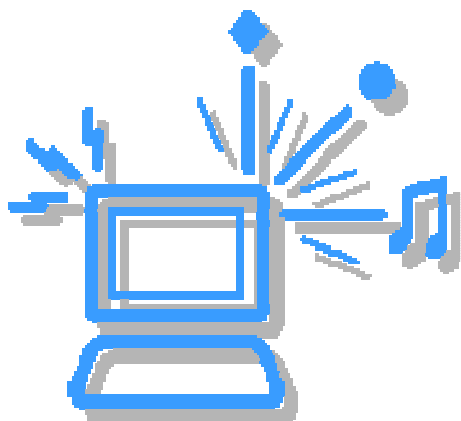

Introducció

L'objectiu d'aquest material és presentar de manera general els elements que entren en joc en l'elaboració d'un treball d'investigació i donar a conèixer de manera específica una metodologia en el procés dedicat a la cerca i recuperació de la informació.

Volem ajudar-te a iniciar el treball de recerca amb entusiasme i amb una visió general del que hauràs de fer al llarg de tot el procés. És important, si vols fer bé les coses, adonar-se que és necessari treballar amb mètode aplicant uns conceptes i unes tècniques específiques.

I per què? Doncs perquè a l'hora de la veritat no és fàcil fer un bon treball d'investigació. No t'has trobat mai amb dificultats al cercar informació quan el tema era molt general?

Actualment podem accedir a molta informació, a molta més de la que som capaços de processar i això pot ser un problema.

En l'anomenada Societat de la Informació estem patint el que alguns autors anomenen la "infoxicació", vivim sobresaturats d'informació.

Tothom pot accedir a informació de qualsevol tema, però a vegades no tot ens serveix per allò que necessitem, sovint ho trobem barrejat i desordenat i podem caure en el parany de pensar que tot val quan no és realment així.

Cal adonar-se que la informació per si mateixa no té valor, té valor quan s'utilitza per alguna cosa, en funció d'una necessitat per a resoldre.

D'aquesta manera no ens ha de fer por navegar per un munt d'informació desorganitzada si sabem el que estem cercant i per què ho necessitem.

Tot això et pot semblar una mica complicat però no ho és. El treball de recerca pot ser una oportunitat per aprendre a treballar eficaçment amb la informació.

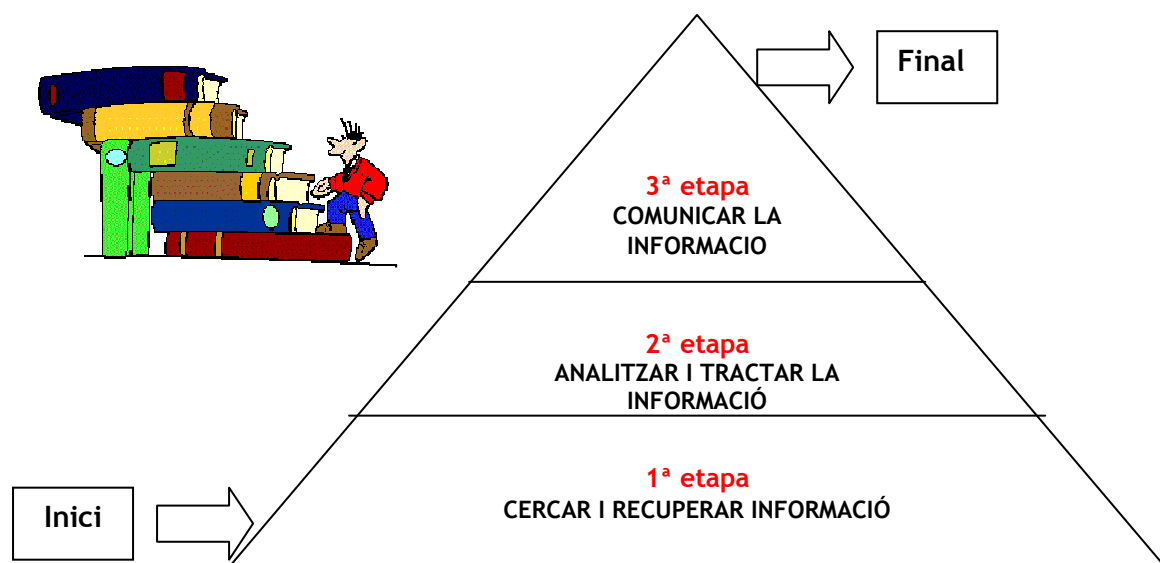
Aquestes són unes habilitats que et seran molt útils tant per aplicar en altres assignatures com en futurs estudis superiors.

Capítol 1

Les etapes del treball d'investigació

El primer que cal fer és no sentir-se aclaparat, no t'has de desanimar a l' inici del teu treball. Hi ha unes etapes que hauràs d'anar superant de manera progressiva per assolir els teus objectius. Veuràs que el més important és organitzar-se i planificar bé el temps i les tasques que s'han de realitzar.

1. CERCAR I RECUPERAR INFORMACIÓ

- Has de reconèixer la necessitat d'informació que tens plantejada.
- Has de localitzar i recuperar informació.
- Has d'avaluar els resultats i el procés de cerca realitzat.

2. ANALITZAR I TRACTAR LA INFORMACIÓ

- Has d'explorar, organitzar i registrar els continguts seleccionats.
- Has de transformar la informació en coneixement personal.

3. COMUNICAR LA INFORMACIÓ

- Has d'actuar amb ètica i responsabilitat en la utilització.
- Has d'aplicar i comunicar els resultats correctament.

Capítol 2

Cercar i recuperar informació

Pot ser que normalment estiguis acostumat a localitzar informació a Internet cercant en el Google tot esperant per art d'encanteri una resposta immediata que pugui solucionar la qüestió plantejada.

Això funciona bé quan necessites coses molt concretes. Cal, però, tenir en compte que si vols realitzar un treball d'investigació has de ser més acurat, no

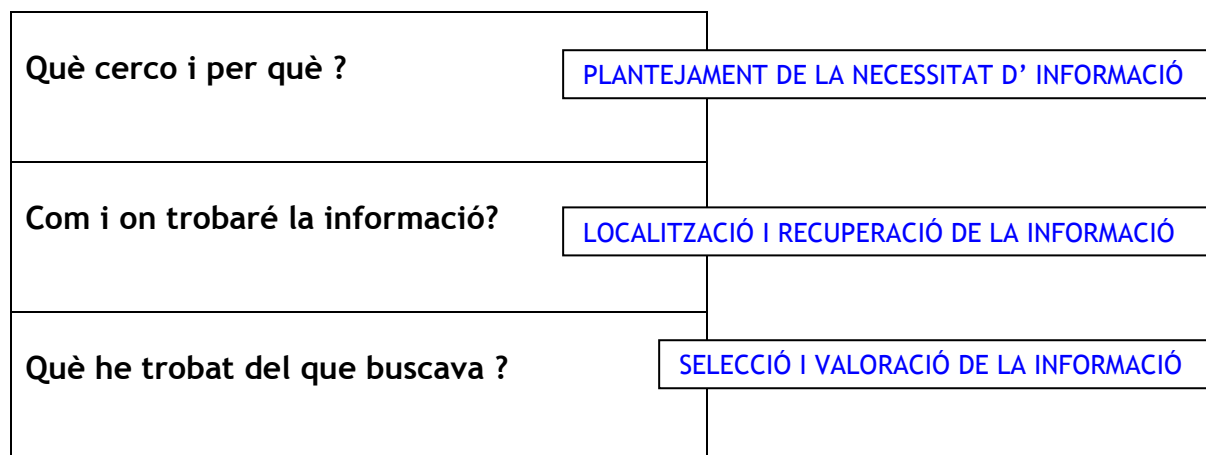
pots utilitzar únicament aquest sistema perquè és totalment ineficaç en la cerca de temes generals de gran extensió.

En la elaboració d'un treball de recerca necessites informació amb rigor acadèmic, per això hauràs de localitzar documents elaborats per experts i/o institucions especialitzades en el tema triat.

Si comences a cercar informació de manera intuïtiva sense pensar primer amb profunditat què necessites no podràs garantir l'èxit del teu treball.

Aquest èxit l'aconseguiràs si localitzes informació fiable que et mereixi credibilitat.

I per aconseguir-ho cal ser estratègic i seguir una metodologia estructurada en tres fases que respongui a tres preguntes que necessàriament t'has de plantejar.

Capítol 3

Planejament de la necessitat d'informació

Què cerco i per què ?

El tema

- **Tria el tema.** Pensa en un tema que trobis interessant o que per algun motiu t'agradaria investigar, ara tens una bona oportunitat per fer-ho.

- **Focalitza el tema.** És important que determinis fins on vols arribar i com de profund ha de ser el desenvolupament del tema. Cal conèixer el seu abast dins l'àmbit temàtic al qual pertany per llavors establir una perspectiva determinada. Aquesta pot ser una visió global o un aspecte específic, pots també plantejar una hipòtesi d'inici o un punt de vista concret.
- **Tria el mètode d'investigació.** La teva recerca pot ser experimental o bé teòrica o conceptual. Això determina el tipus de fonts d'informació que cal consultar i el fet de valorar quines són les tècniques més adequades per a obtenir les dades que necessites.

Les idees

- **Pensa en tot el que ja saps.** Encara que no t'ho sembli segur que saps alguna cosa sobre el tema escollit, anota tot el que se t'acudeixi.
- **Informa't per a tenir una visió global.** Per a poder determinar els aspectes més importants del tema pots realitzar una primera cerca a enciclopèdies generals o especialitzades que ofereixen informació sintètica i molt útil per a obtenir la visió general que necessites.

- **Ordena totes les idees en un diagrama.** Cal ordenar les idees i conceptes recollits en la primera cerca per poder connectar-les i entendre el tema en la seva globalitat. S'ha d'establir categories i relacions de jerarquia.

- **Elabora un guió provisional.** Aquesta és una eina que et permetrà tenir una visió estructurada del tema i de tota la informació que has de localitzar i alhora et serà molt útil per a realitzar la recollida i emmagatzemen de la informació.

- **Determina les paraules clau.** Aquesta tasca et permetrà realitzar de forma més eficaç la consulta en els cercadors a Internet i als catàlegs a les biblioteques. Poden ser termes concrets, específics, amplis o relacionats.

El pla d'acció

- **Planifica't.** Fes un pla de treball de les tasques que has de realitzar i el temps que tens per fer-les.

Prepara una llibreta o un dossier pel treball de recerca i crea una carpeta específica a l'ordinador amb subcarpetes per cada apartat del guió per anar enregistrant de manera ordenada tot el referent a la teva investigació.

Revisa el teu pla cada cert temps per valorar si compleixes amb les tasques i dates previstes.

Capítol 4

Localització i recuperació de la informació

Com i on trobaré la informació?

Les fonts

Pensa en quin tipus d'informació necessites. Atenció, no et serveix qualsevol cosa, està en joc la qualitat del contingut del teu treball. Aquest ha d'estar ben documentat, la informació ha de tenir rigor acadèmic i fiabilitat, per això cal buscar experts sobre el tema.

Cal consultar documents bibliogràfics (en suport paper) i recursos web (en suport digital) de manera complementària, perquè actualment disposem de diferents formats en què se'ns pot presentar la informació i hem d'aprofitar-los tots.

- **Monografies:** Són estudis detallats d'una matèria determinada, contenen informació específica i complerta i més o menys actualitzada.

Normalment estan en suport paper a les biblioteques però cada cop més les anirem trobant també a Internet (els e-books).

Per a localitzar monografies pots consultar bibliografies recomanades o bé interrogar els catàlegs de les biblioteques.

- **Articles de revistes tècniques o acadèmiques:** Aporten informació recent i especialitzada. Cada cop hi ha més revistes disponibles en suport digital a Internet. Per a localitzar articles pots consultar bibliografies recomanades o bé interrogar bases de dades.

- **Webs corporatives o institucionals.** A Internet pots localitzar webs d'institucions, organismes i/o associacions especialitzades en el tema de la teva recerca. Presenten informació molt fiable i actualitzada.

- **Portals especialitzats.** A Internet pots localitzar webs especialitzades que es configuren com a portes d'accés a un àmbit temàtic concret. Permeten accedir a un llistat seleccionat de recursos sobre una matèria. Estan realitzades per experts i presenten informació organitzada i seleccionada.
- **Biblioteques digitals.** Són una font d'informació que presenten recursos digitals seleccionats i organitzats temàticament per a facilitar-ne la seva consulta. Es tracta de llistats o bases de dades de recursos electrònics d'accés obert o de pagament, classificats per temes.

Les eines i l'estratègia

- **Pensa on pots trobar aquests documents.** Les biblioteques i Internet són els dos llocs on pots localitzar aquests documents.

Recorda que les biblioteques t'ofereixen documents impresos que han estat prèviament organitzats i seleccionats i que Internet et permet accedir a informació en suport digital fàcil de manejar però barrejada i sense selecció.

- **Localitza documents en una biblioteca.** Pots anar a la biblioteca de l'escola, a la biblioteca pública del barri o fins i tot a una biblioteca universitària o a la Biblioteca Nacional de Catalunya.

Totes aquestes biblioteques disposen d'un catàleg on fer la cerca per a localitzar els seus documents, pots fer-ne la consulta via web abans de desplaçar-t'hi.

També disposen de personal especialitzat que t'ajudarà en la teva consulta.

- **Localitza documents a Internet.** La xarxa disposa de milions de pàgines web i recursos digitals, la qüestió és saber localitzar la informació que necessites i que a més a més sigui de qualitat.

Els cercadors com el google són l'eina de cerca més generalitzada. Per a les cerques concretes van molt bé però en una cerca temàtica cal saber realitzar una cerca avançada per a poder filtrar diferents elements que et permetin treure millors resultats.

- **No et conformis amb el primer que trobis.** Cerca informació variada contrastant documents diversos.

Capítol 5

Selecció i valoració de la informació

Què he trobat del que buscava ?

Els documents

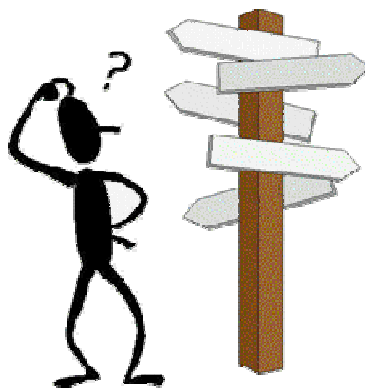
- **Selecciona els documents útils.** Valora els resultats de la cerca aplicant el criteri de la rellevància, selecciona els documents en funció dels aspectes que has concretat prèviament.

Pots valorar els documents amb una lectura superficial i ràpida. En els documents hi ha llocs on et pots fer una idea general del seu contingut (el títol, resum, el sumari ...)

La informació

- **Valora el contingut dels documents.** La informació no sempre és rigorosa i vàlida, sempre serà necessari que es realitzi una valoració de la seva qualitat. És important aplicar aquests criteris:

- **La fiabilitat o veracitat.** Cal localitzar l'autor o institució responsable de la informació per valorar si et mereix confiança o no.
- **L'actualització:** Cal localitzar la data de publicació o edició per valorar si la informació encara és vàlida o ha quedat desfasada.

- **Extreu la informació que necessites.** Localitza en els documents escollits les idees presents en el teu guió del treball.

Cada cop que trobis una idea interessant pren nota per anar recollint els conceptes de forma ordenada.

- **Compara.** Quan dos o tres textos tracten del mateix tema els has de comparar i determinar què tenen en comú i en què es diferencien.
- **Pren-te en teu temps.** Llegeix a poc a poc comprenent el que diu el text i si tens dificultats consulta un diccionari o pregunta al teu professor.

- **Anota la cita de les fonts consultades.** Aquesta feina et facilitarà realitzar la bibliografia que hauràs d'incloure al final del treball.

- **Anota frases o cites concretes.** En algun moment del treball pots dir el mateix que han dit altres autors utilitzant les seves pròpies paraules.

Sempre que utilitzis les idees d'altres autors has de citar-los perquè no pots fer passar per teves les idees dels altres.

Bibliografia

Abella Espar, Ma Teresa (2003). Tècniques documentals aplicades a la investigació. Barcelona: Universitat Oberta de Catalunya.

Ministerio de Educación de Chile. CRA, MINEDUC (2002). Manual de investigación para estudiantes [en línia]. Disponible a:

<www.bibliotecas-cra.cl/docs/recursos/Manual_Invest.pdf> [Consulta: 10.09.2006]

TILT: Tutorial d'habilitats informacionals de la Universitat de Texas [en línia]. Disponible a:<<http://bibliotecnica.upc.es/tilt/>> [Consulta: 10.09.2006]

CEDRO (2006). Es de libro. Una investigación de libro. Guia práctica para estudiantes [en línia]. Disponible a: <http://www.esdelibro.es/archivos/documentos/guia_alumnos.pdf> [Consulta: 10.11.2006]